

HÅLLBARHETSGUIDE

TEKO

SVERIGES TEXTIL
& MODEFÖRETAG

INNEHÅLL

1. INTRODUCTION

GENERALSEKRETERARENS FÖRORD.....	5
VAD ÄR HÅLLBARHET?.....	6
VARFÖR HÅLLBARHET?.....	7
TEKO:S HÅLLBARHETSARBETE.....	8
FORSKNINGSPROJEKT	10

2. KOM IGÅNG MED HÅLLBARHETSARBETET ... 12

LEVERANTÖRSKEDJAN.....	16
KEMI KALIER OCH MATERIAL.....	18
PRODUCENTANSVAR	19
CIRKULÄR EKONOMI	20
RAMVERK, RIKTLINJER & INITIATIV	22
LOGISTIK	28
ARBETSMILJÖ & TRANSPARENS.....	31
MILJÖMÄRKNING & MARKNADSFÖRING	32

3. ORDLISTA..... 34

EN VÄGLEDNING OM HÅLLBARHETSARBETE FÖR TEXTIL- & MODEBRANSCHEN

Hållbarhet har kommit att bli en allt viktigare fråga för textilbranschen och det är en fråga vi jobbar mycket med hos TEKO. Hur ska vi kunna ställa om industrin till att både bli hållbar och lönsam samt skapa arbetstillfällen i Sverige?

Hållbar utveckling är en ödesfråga för mänskligheten och får allt större strategisk betydelse för företag i alla branscher. Vi är en bransch som ofta har långa och komplicerade leverantörskedjor, som spänner över flera länder eller kontinenter och detta komplicerar vårt arbete med hållbarhet. Idag pratar vi alltmer om transparens, både vad gäller kemikalier, material och arbetsvillkor. Och EU har inom ramen för Gröna Given börjat reglera hur produktpass ska tas fram och vilken typ av gröna marknadsföringspåståenden man får göra.

Vi är övertygade om att satsningar på miljö, klimat och socialt ansvar i de flesta fall också är bra för affärerna. Men också helt avgörande för framtida generationer.

Detta vill vi hjälpa er med i denna guide som är en grund för att starta ett hållbarhetsarbete som leder till långsiktigt hållbara företag. En guide för att göra rätt från början och inte justera i slutet. Behöver ni hjälp, kontakta oss.

Trevlig läsning!

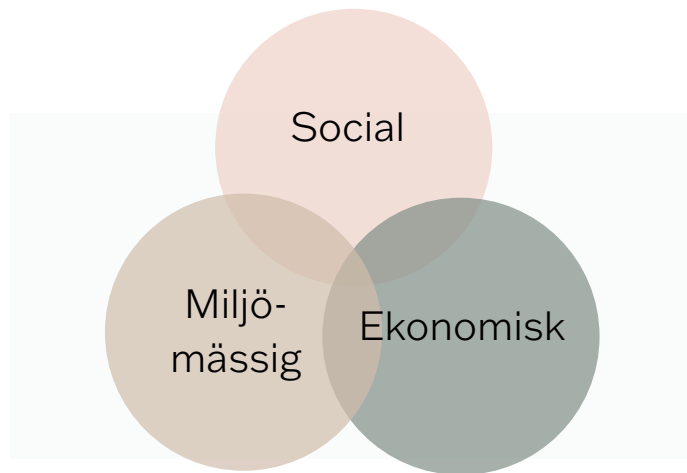
Cecilia Tall
Generalsekreterare TEKO

VAD ÄR HÅLLBARHET?

Begreppet hållbarhet är omfattande och har de senaste åren tagit plats i många sammanhang. Det kan bland annat betyda miljömässig hållbarhet, social hållbarhet och att något faktiskt håller en lång tid. Det finns ingen exakt definition på vad hållbarhet faktiskt betyder. Ett sätt att förklara det på är att hållbarhet innebär att möta våra behov utan att äventyra framtida generationers förmåga att möta deras.

Hållbarhet är ett paraplybegrepp som innefattar miljömässiga, sociala och ekonomiska dimensioner och att dessa är nära sammankopplade.

Hållbarhet innebär ekonomiska, sociala och miljömässiga vinster

Dessa tre brukar också kallas hållbarhetens tre pelare:

Miljömässig hållbarhet – alla ekologiska system är balanserade och naturresurserna används på ett sätt så de hinner återställa och förnya sig själv.

Ekonomisk hållbarhet – samhället har tillgång till de resurser som krävs för att uppfylla dess behov. Ekonomiska system är intakta och tillgängliga, exempelvis genom sätt att tjäna sitt uppehälle.

Social hållbarhet – mänskliga rättigheter och grundläggande nödvändigheter är tillgängliga för alla. Samhället styrs av ledare som tryggar säkerheten på såväl personliga, arbetsmässiga som kulturella plan och skyddar alla människor från diskriminering.

VARFÖR HÅLLBARHET?

Synen på hållbarhet är i ständig förändring och på bara några år har inställningen till företags hållbarhetsarbete ändrats. Ett hållbarhetstänk i hela företaget, från ledningsgrupp ända fram till slutprodukt eller avfall är av största vikt och kommer sannolikt vara avgörande för ett företags faktiska överlevnad. Omfattande lagstiftning kring alla aspekter av hållbarhet kommer träda i kraft de närmsta åren och även kunder ställer nya krav på de varor och tjänster de konsumerar. För att möta krav och förväntningar från såväl kunder som samarbetspartners och stater, måste hållbarhet vara en grundläggande del i verksamheten.

Drivkrafterna bakom hållbarhetsarbetet är både många och olika, men handlar i slutändan om vilket avtryck vi lämnar efter oss till kommande generationer. Att ta ställning för hållbarhet och transparent kommunicera företagets engagemang kan var avgörande för konkurrenskraften och företagets överlevnad. Företag som kommunicerar sitt engagemang i olika frågor uppfattas ofta som mer trovärdiga och kan ofta leda till större utrymme i media. Det kan i sin tur leda till att skapa fler intressenter för företaget och nya investerare. Företag med uttalad hållbarhetsprofil anses också vara mer attraktiva som arbetsgivare – en sådan attraherar rätt personal med hög kompetens.

Att ta ställning för hållbarhet och transparent kommunicera företagets engagemang kan var avgörande för konkurrenskraften och företagets överlevnad.

TEKO:S HÅLLBARHETSARBETE

TILLSAMMANS MED MEDLEMSFÖRETAGEN HAR TEKO SEDAN 1970-TALET ARBETAT MED MILJÖFRÅGOR OCH HÅLLBARHET PÅ OLIKA SÄTT

Vår ambition är att den svenska textilindustrin ska ha högsta möjliga hållbarhetsprofil i sin verksamhet. Vi tror att samarbete på bred front skapar en hållbar textilproduktion, ett hållbart mode och ett hållbart samhälle. Genom vår stiftelse, Stiftelsen Svensk Textilforskning, stöttar vi både utbildning och forskning kring en hållbar framtida textilindustri. Vår vision är en innovativ textilbransch, där hållbara lösningar och ekonomiska incitament tillsammans utvecklar en dynamisk och konkurrenskraftig industri för framtiden.

MILJÖGRUPPEN

TEKO:s medlemsföretag har länge arbetat aktivt med miljö- och hållbarhetsfrågor – redan på 1970-talet startades vår Miljögrupp som då diskuterade bland annat energieffektivisering, vattenbesparing och utfasning av farliga kemikalier i svensk textilproduktion.

Miljögruppen har vuxit i kapp med att intresset för miljö och klimat ökat, men också i takt med att hållbarhetslagstiftningen i både Sverige och EU kontinuerligt skärps. Idag ingår även socialt ansvar som del i Miljögruppens agenda och digitala informationsmöten varvas med möten där medlemmarna har möjlighet att träffas, nätverka och diskutera aktuella hållbarhetsfrågor, som exempelvis lagstiftning, textilåtervinning, offentlig upphandling, kemikaliehantering, mikroplastföreningar m.m. Miljögruppen har ett nära samarbete med akademi och myndigheter.

Representanter från textila lärosäten och Länsstyrelsen i Västra Götaland finns med bland deltagarna.

Hållbarhetsområdet utvecklas i snabb takt och textilindustrin är ofta i fokus i media. Detta på grund av den betydande påverkan på miljö, klimat och mänskliga rättigheter inom de globala värdekedjorna i textilindustrin. Därför är det särskilt viktigt att visa hur vår bransch fungerar, vilka utmaningar vi ställs inför, men också de möjligheter som finns till en positiv påverkan, främst genom konstruktiva samarbeten och viktiga innovationer inom hållbarhetsområdet. En öppen dialog och breda diskussioner gör att vi som branschorganisation kan representera våra medlemmar och deras intressen på bästa sätt.

TEKO för en kontinuerlig dialog med de myndigheter som är mest involverade i textilindustrin, främst Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen, både direkt men inte minst

genom samarbetet inom Svenskt Näringsliv. Ett gott exempel på svensk dialog är Textildialogen som samlar ett flertal textila intressenter från myndigheter, akademi och näringslivet. Dialogen med EU-myndigheterna för vi dels tillsammans Svenskt Näringsliv, men i de specifikt textila delarna även med EURATEX som samlar de europeiska textila branschorganisationerna.

SST – STIFTELSEN FÖR SVENSK TEXTILFORSKNING

Stiftelsen Svensk Textilforskning har till ändamål att i samarbete med TEKO, stödja och befordra teknisk eller vetenskaplig forskning och högre undervisning rörande textila produkter samt deras framställning och användning. Stiftelsen Svensk Textilforskning grundades den 28 januari 1943 av dåvarande Textilrådet och Konfektionsindustriföreningen, branschföreningar inom Sveriges Industriförbund för den svenska textil- respektive konfektionsindustrin.

Sedan 2007 har TEKO, Sveriges Textil- och Modeföretag huvudmannskapet för stiftelsen. Idag stöttar stiftelsen framförallt framtagandet av nya cirkulära textila material och ny produktionsteknik som leder till ett mindre miljö-påverkande industri. Dessutom ger stiftelsen ut boken ”Sustainable Fibre Toolkit”.

GINETEX & CLEVERCARE

Ginetex är en internationell organisation för textil skötselmärkning som äger rättigheterna till de klassiska tvättrådssymbolerna som används över hela världen. Att använda symbolerna kräver licens, vilken ingår i TEKO-medlemskap. Som medlem i TEKO har företaget alltså rätt att använda symbolerna utan extra kostnad. Syftet med symbolerna är att enkelt kommunicera till konsument hur produkten sköts på bästa sätt, vilket ger den en ökad livslängd och färre returärenden.

Ginetex har tillsammans med flera klädkedjor och designers tagit fram clevercare, som är en symbol för hållbar textilskötsel. Symbolen infogas på den vanliga märkningsetiketten och hänvisar konsumenten vidare till information om symbolernas betydelse online. Både på hemsidan och app finns information om hur man tvättar, torkar och stryker textilier på ett miljö-vänligt sätt. clevercare-symbolen ingår i licensen för de övriga skötselsymbolerna.

Ginetex har tillsammans med flera klädkedjor och designers tagit fram clevercare™, som är en symbol för hållbar textilskötsel.

FORSKNINGSPROJEKT

FORSKNING OCH INNOVATION ÄR ETT AV TEKO:S PRIORITERADE OMRÅDEN

Forskning och innovation är ett av TEKO:s prioriterade områden. Vi anser att utveckling, forskning och innovationer är avgörande för den gröna omställningen som krävs. Genom att skapa rätt förutsättningar kan Sverige fortsätta vara ledande inom textilforskning. Centralt för innovationsområdet är dess fokus på hela värdekedjor som integrerar forskning, innovation och produktion med marknadens och de politiskt styrda förutsättningarna. Under de senaste åren har arbetet med dessa frågor intensifierats, inte minst genom skapandet av den nationella plattformen för hållbart mode och hållbara textilier. TEKO är sedan många år engagerad i ett flertal forsknings- och innovationsprojekt genom vår stiftelse SST.

BIOINNOVATION

Bioinnovation är ett strategiskt innovationsprogram finansierat av Vinnova, Energimyndigheten och Formas samt deltagande intressenter – näringsliv, akademi och institut. Programmets vision är att Sverige ställt om till en cirkulär biekonomi år 2050. Programmet kopplar ihop olika branscher och sektorer med nya idéer, aktörer och kapital.

VINNOVAS SATSNING PÅ HÅLLBART TEXTILSYSTEM

Innovationsmyndigheten Vinnova ska driva ett projekt för att testa olika lösningar för ett hållbart textilsystem som ska testas i praktiken. Det långsiktiga målet är att åstadkomma förändringar på systemnivå och kommer att inkludera aktörer både i och utanför textilbranschen.

CIRCULAR MOVEMENT

Circular movement är ett EU-projekt som syftar till att fler företag ska påbörja en omställning där ökad digitalisering och nya produktionsprocesser skapar konkurrenskraft genom hållbara och lokala samarbeten. Ny teknik, nya maskiner och AI är en stor del i hur projektet vill stötta företag till en grön omställning.

RE:SOURCE

RE:Source är ett strategiskt innovationsprojekt som finansieras av Vinnova, Energimyndigheten och Formas som syftar till att Sverige ska vara ett föregångsland för materialnyttjande inom planetens gränser. Projektet har en stor bredd och innehåller bland annat arbete med färgningsteknik för textiltryck, olika typer av textilåtervinning och sorteringsteknologier.

SCIENCE PARK

BORÅS – SPB

SPB syftar till att skapa en arena som möjliggör tätt samarbete mellan akademi, näringsliv och kommun för att skapa innovation och samhällsnytta.

Hos Science Park Borås ryms den nationella plattformen Textile & Fashion 2030 tillsammans med projekt inom bland annat nya material, återbruk, cirkulära affärsmodeller och produktion.

DEL 2: KOM IGÅNG MED HÅLLBARHETSARBETET

Hållbarhetsarbete är ett kontinuerligt arbete som kräver ständig översyn och utveckling. Det är också ett arbete som ser olika ut för olika verksamheter. Att starta upp ett hållbarhetsarbete kan kännas som en överväldigande uppgift; det är svårt att veta var man ska börja, var fokus ska ligga och vilka prioriteringar som bäst gynnar både lönsamhet, människa, miljö och klimat. TEKOs syfte med den här guiden är att stötta er i uppstarten. När hållbarhetsarbetet kommit igång agerar vi gärna bollplank i vidareutvecklingen.

FÖRSTA STEGEN

Kunskap är nyckeln till framgång. För att få ett helhetsgrepp av det ansvar som företaget kan förväntas att ta rekommenderas OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s Global Compact. Dessa tillsammans med FN:s hållbarhetsmål (Agenda 2030), Parisavtalet (klimatavtalet) och kännedom om De planetära gränserna (Stockholm Resilience Center) och de cirkulära principer som presenteras av Ellen MacArthur Foundation är en robust kunskapsgrund att starta arbetet utifrån.

EU:s ambitioner för hållbart företagande är höga och lagstiftning presenteras successivt. För en bra bakgrund till EU:s hållbarhetslagstiftning rekommenderar vi att känna till EU:s Green Deal (Gröna Given) och Circular Economy Action Plan som är grunden för lagstiftningen. Vi på TEKO är aktiva under hela lagstiftningsprocessen inklusive implementeringen i svensk lagstiftning och vi finns till hands för att stötta er med information och tolkning i implementeringen av den stora

mängd hållbarhetslagstiftning som är på ingång från EU. På vår hemsida finns mycket mer information om respektive lag eller reglering samt guidning till var i ert processflöde som lagarna behöver uppmärksammas specifikt. Uppdateringar av vad som händer på EU-nivå sker också genom TEKOs Miljögruppsmöten.

Ett gediget hållbarhetsarbete är väl förankrat i företagsledningen. För att komma igång behöver ledningen starta med att analysera nuläget och besluta om vilken ambitionsnivå som hållbarhetsarbetet ska ligga på - var står vi nu och vad vill vi? - för att sedan kunna bygga strategi, målsättningar och handlingsplaner för hur vi går vidare. Det är centralt att utgå från den egna verksamheten, kärnan i affären och hur det överensstämmer med hållbarhetsengagemanget. De riktlinjer och policys som antas för hållbarhetsarbetet ska vara skräddarsydda och göra verklig nytta för verksamheten.

I den här nulägesanalysen bör risker för negativ påverkan på miljö, klimat och människa från verksamheten tydliggöras. Det är inte alltid lätt att kartlägga risker av den här typen, men det finns en hel del bra och lätt tillgängliga verktyg som kan underlätta.

Exempel på bra verktyg för att hitta risker i produktion utomlands är de landrapporter som publiceras av UD. Vi rekommenderar också de riskanalyser per land som tas fram av ett flertal av de samarbetsorganisationer som hjälper företag att arbeta med arbetsförhållanden och mänskliga rättigheter,

"EU:s ambitioner för hållbart företagande är höga och lagstiftning presenteras successivt. För en bra bakgrund till EU:s hållbarhetslagstiftning rekommenderar vi att känna till EU:s Green Deal och Circular Economy Action Plan som är grunden för lagstiftningen."

som exempelvis Amfori, Fair Wear Foundation och ETI. Information från Transparency International är också en bra grund för att förstå var i världen som korruptionsriskerna är som störst och hur det kan påverka företagets verksamhet.

När det gäller risker relaterat till kemikalier och kemikaliehantering som är centrala risker i textilproduktion, är det oftast lättast att ta hjälp av externa experter på produkt- och processkemikalier som kan scanna av riskerna gentemot EU:s kemikalielagstiftning, REACH, och/eller specifik kemikalielagstiftning i respektive försäljningsland.

EU-kommissionen och svenska regeringen är inriktade på en omställning till cirkulär ekonomi och för textil är det främst produktionen av material som är i fokus. Därför är det väldigt viktigt att även risker relaterade till de material verksamheten använder analyseras. Både de ekonomiska riskerna som följer med begränsade uttag och ökande konkurrens om naturresurser, eventuella hinder för återvinning av verksamhetens material (i form av kemikalieinnehåll, återvinningsbarhet på aktuell materialkvalitet, materialmixar m.m.), men också hälso- och miljökrav för användning, avfallshantering eller omställning till nya resurser.

De material som används i nuläget i verksamheten kanske inte är optimala ur ett hållbarhetsperspektiv. Kanske används i nuläget material som är väldigt energikrävande i råvaru-, fiber- eller själva textilframställningen? Kanske används material som inte går att återvinna på grund av den blandning av olika fibrer eller kemikalier som ingår? Kanske baserar

sig de material som används på nya upptag av fossila råvaror eller odling på mark som skulle kunna användas bättre till livsmedelsproduktion? Detta är en del av analysen där företagets design-, produktutvecklings- och inköpsavdelningar bör vara engagerade.

När nulägesanalysen är gjord, kan ledningen prioritera insatser på de områden där verksamheten visar sig ha störst negativ påverkan på miljö, klimat och människa. Parallellt är det ofta värdefullt att besluta om insatser inom de områden där verksamheten bedöms kunna ha en positiv påverkan. Det är viktigt, inte minst för att hålla motivationen uppe i ett krävande hållbarhetsarbete, att företaget arbetar både med att minska negativ påverkan samtidigt som möjlig positiv inverkan optimeras. Områden med positiv påverkan kan vara att ta en aktiv roll i samhället, engagemang i närmiljön både hemma och runt den egna produktionen utomlands, exempelvis att stötta och sponsra miljöarbete eller andra viktiga lokala initiativ, att ge utrymme för anställdas volontärarbete m.m. Andra områden med positiv påverkan kan vara engagemang i forskningsprojekt eller innovativa samarbetsprojekt.

Vi rekommenderar att ni väljer ut och fokuserar på max en handfull högt prioriterade områden att arbeta med. Det är lätt att vilja ta sig an alla områden som kartläggs genom nulägesanalysen. Genom att börja fokuserat i mindre skala ger ni er själva möjligheten att tillsätta rätt resurser och att pröva er fram och nå framgångar.

Vid nästa uppdatering av nulägesanalysen (årligen är en bra

frekvens att se över nulägesanalysen) så har ni förhoppningsvis kommit så långt med flera av områdena ni startade med att ni kan ta er an nya områden.

Viktigt för ett framgångsrikt hållbarhetsarbete är också att kommunicera vad ni gör och varför. Att berätta transparent om både framgångar och motgångar, utmaningar och möjligheter ger en trovärdig bild av företaget och uppskattas av både konsumenter, anställda och andra intressenter.

SHUTTERSTOCK

“

Vi rekommenderar att ni väljer ut och fokuserar på max en handfull högt prioriterade områden att arbeta med. Det är lätt att vilja ta sig an alla områden som kartläggs genom nulägesanalysen. Genom att börja fokuserat i mindre skala ger ni er själva möjligheten att tillsätta rätt resurser och att pröva er fram och nå framgångar.

LEVERANTÖRSKEDJAN

Leverantörskedjan i textil produktion är ofta global och komplex med många aktörer involverade. För att försäkra dig om att din verksamhet agerar på ett hållbart sätt och i enlighet med de initiativ som finns, är gott samarbete och transparens av yttersta vikt. Att ha korrekt information och känna till sina leverantörer är viktigt för att kunna hantera frågeställningar från intressenter, konsumenter och media, men också centralt för företagets trovärdighet i hållbarhetsfrågor.

Det är ett krävande och inte helt okomplicerat arbete att hämta in information och nödvändiga upplysningar om leverantörsledet. Direktleverantörerna som företaget har affärssuppgörelsen med är det led som det är lättast att få information från. Den verkliga komplexiteten börjar vid insamlande av information om underleverantörerna och det är typiskt nog också oftast hos dem som de största hållbarhetsutmaningarna finns.

När det gäller både arbetsförhållanden och mänskliga rättigheter (Due Diligence) och miljö-/klimatpåverkan finns här ofta en hel del som kan vara i behov av förbättring. Den största miljöpåverkan från textil sker dessutom i produktionsledet (ca 80% av textiliers miljöpåverkan sker i produktionen¹ och främst i de våta processerna och råvaruframställningen). Därför är det av stor vikt att lära känna

sin leverantörskedja för att kunna ta ansvar och göra skillnad, i linje med ökande lagkrav och företagets egna ambitioner.

Hållbarhetsforskning har visat att speciellt de långvariga affärsrelationerna gynnar utökat informationsutbyte, uppmuntrar transparens och kan leda till större fokus på gemensamma hållbarhetsmål. Många företag arbetar med uppförandekoder som beskriver hur leverantörerna förväntas agera då det gäller mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, miljö/klimat och i vissa fall även djurrätsfrågor.

Det är bra att ta med den egna uppförandekoden som del i det juridiska affärskontraktet och se till att leverantören har förstått kraven och har resurser på plats för att ansvara för implementering och uppföljning av koden.

Det finns ett flertal exempel på bra uppförandekoder, men som minimikrav så bör FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och om barnens rättigheter samt ILO:s konventioner inkluderas. De tidigare nämnda samarbetsorganisationerna för socialt ansvar har alla offentliga och bra uppförandekoder.

Upplysningar om den påverkan leverantörernas verksamhet har på miljön är grundläggande för att kunna beräkna din slutprodukts miljöpåverkan genom hela dess livscykel.

"Företag som redan startat processen för att bättre lära känna sina leverantörer och partners har stora möjligheter att dra nytta av detta framöver."

Lagkrav och krav från kunder på transparens och produkt-specifik information kommer med största sannolikhet att öka i en relativt snar framtid. I takt med detta även användande av standardiserade system för hur man mäter och följer upp hållbarhetsindikatorer. Information som vi ser redan nu kommer att efterfrågas är exempelvis hur varan tillverkats med hänsyn till både miljömässiga och sociala förhållanden, kemikalieinnehåll, förväntad livslängd och klimatpåverkan under livslängden, reparerbarhet, återvinningsbarhet m.m.,

Företag som redan startat processen för att bättre lära känna sina leverantörer och partners har stora möjligheter att dra nytta av detta framöver, så vänta inte med att kartlägga och bygga tätare relationer med leverantörer flera led ned i kedjan och andra samarbetspartners och kunder.

Källor:

¹Mistra Future Fashion.

<http://mistrafuturefashion.com/sv/6454-2/>

KEMIKAlier OCH MATERIAL

REACH REGLERAR PRODUKTION OCH ANVÄNDNING AV KEMIKAlier

REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals), är EU:s kemikalieförordning som reglerar produktion och användning av kemikalier. I förordningen finns lagstiftning om bland annat gränsvärden för en mängd kemikalier i produkt och produktion, förbud för användning av andra, registreringsregler för särskilda kemikalier m.m.

REACH-lagstiftningen gäller för alla de ämnen som används inom industriell behandling och produktion, men även kemiska ämnen som finns i vardagen såsom tvätt- och rengöringsmedel. De flesta företag innefattas därför av reglerna i förordningen och det är centralt att förstå vad den innebär.

ECHA, den europeiska kemikaliemyndigheten har på sin hemsida flera verktyg och vägledningar för att hjälpa företag förstå sina skyldigheter som användare av kemikalier i verksamhet. I Sverige är Kemikalieinspektionen ansvarig myndighet och de kan också bistå med info och rådgivning.

Även du som importör av varor tillverkade utanför EU har ett ansvar enligt REACH och bevisbördan ligger alltid på företaget att uppfylla förordningens krav.

TEKO:s medlemsföretag är med sina kunskaper om kemikalier och beredningsprocesser för textilier mycket viktiga aktörer som engagerar sig i forskningsprojekt och andra samarbetsinitiativ för en mer hållbar textilproduktion och för produkter med minsta möjliga miljöbelastning.

TEKO arbetar tillsammans med många andra branschorganisationer för att REACH ska bli så tydlig och kraftfull att det inte finns anledning till skarp nationella särregleringar som skulle kunna snedvrider konkurrensen inom EU. En enhetlig kemikalielagstiftning inom EU ger svenska företag ökade möjligheter att konkurrera på lika villkor och att textilproduktion, var den än sker i världen, ska se på ett hållbart sätt.

PRODUCENTANSVAR

Inom EU finns förordningar som ställer krav på att samtliga medlemsstater senast den 1:a januari 2025 ska samla in textil separat. Regeringen vill att Sverige ska vara ett föregångsland i den gröna omställningen och har därför tagit fram en strategi för cirkulär ekonomi där textil är utpekad som ett av flera områden som ska prioriteras i omställningen cirkulär och biobaserad ekonomi.

Målet från politiskt håll är att Sverige ska bli det första europeiska landet att införa ett cirkulärt producentansvar för textil, med förhoppningen att Sverige som viktig aktör inom EU-systemet också ska agera pådrivare för EU-gemensamma beslut för att på sikt ge möjlighet till harmonisering av producentansvar för textil inom EU-systemet.

Ansvar för att insamlingen av textilavfall uppfyller kraven kommer inte att ligga på de enskilda producenterna/företagen. Producenterna är endast skyldiga att se till att deras produkter tas om hand av ett tillståndspliktigt insamlingssystem och det är den som driver insamlingssystemet som ansvarar för att systemet bedrivs och fungerar i enlighet med kraven.

SHUTTERSTOCK

En producent som sätter textil på den svenska marknaden är skyldig att:

- Se till att någon som har tillstånd att driva ett insamlings-system har åtagit sig att ta hand om producentens textil när den blir avfall,
- Anmäla sig till Naturvårdsverket

CIRKULÄR EKONOMI

Cirkulär ekonomi är en ekonomisk modell för produktion och konsumtion, som ser ut som naturens eget kretslopp. Cirkulär ekonomi syftar till att skapa så lite avfall som möjligt och att förlänga produkters livscykel. För textilbranschen innebär cirkulär ekonomi bland annat hållbara fibrer, minskad kemikalieanvändning, smartare design och ökade möjligheter till återvinning. I begreppet CE ryms också nya affärsmodeller och kan förklaras som ett systemskifte som innebär en omställning på alla branschens områden. Cirkulär ekonomi är baserad på tre designdrivna principer:

- Minimera avfall
- Cirkulation av produkter och material
- Övergång från linjära processer till cirkulära

Cirkulär ekonomi är en stor del i den gröna omställningen och tar mycket plats i EU:s omfattande lagstiftningspaket på hållbarhetsområdet.

CIRKULÄR DESIGN

I den linjära ekonomin har textila produkter ibland kort användningstid och genererar en mängd textilavfall som skall hanteras i produkternas slutske. Om man i stället gör rätt från början och planerar för ett långt produktliv, möjligheter till reparationer och återbruk, och dessutom har kontroll på

vilket innehåll (både kemiskt och materialmässigt) avfallet som uppstår har, är man på väg mot en cirkulär produktion.

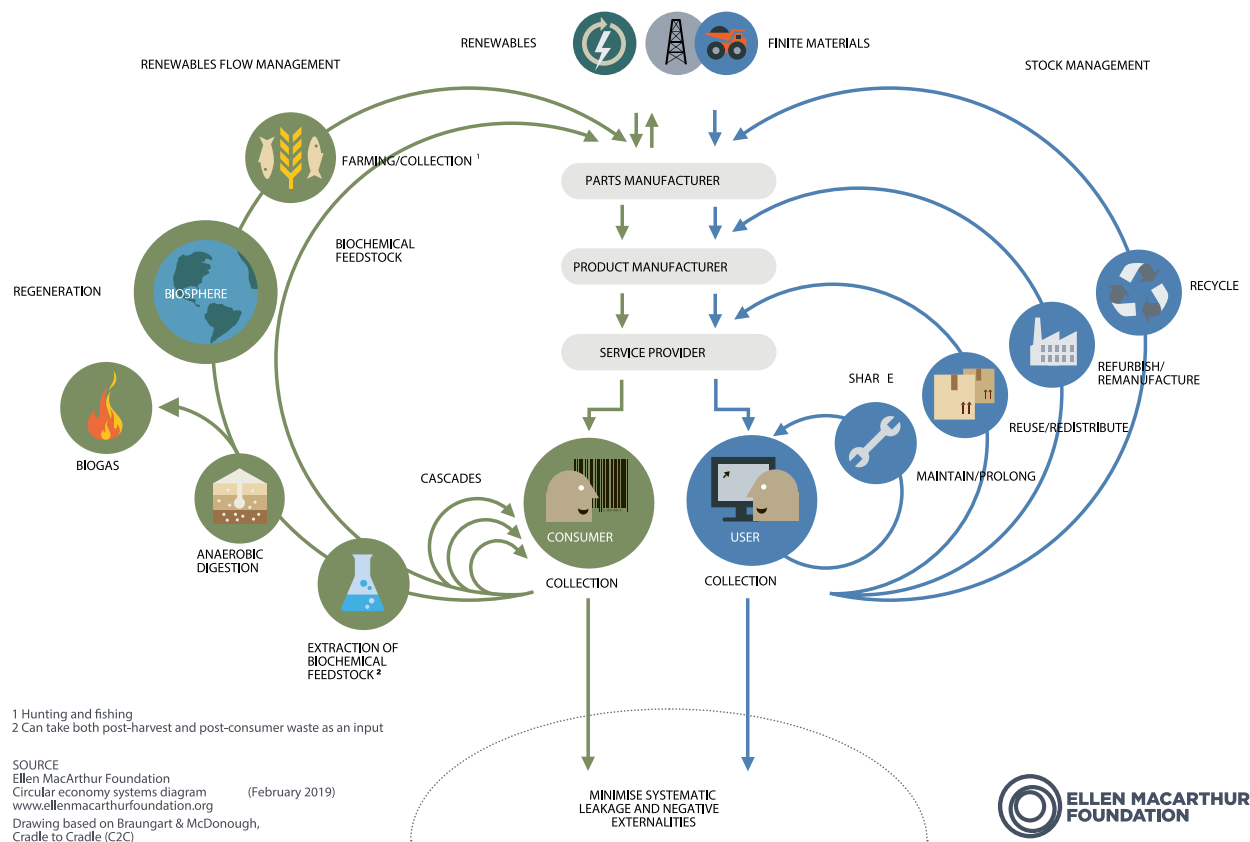
Cirkulär design är ett verktyg för att ställa om till mer hållbara och långsiktigt lönsamma affärsmodeller. Genom att förstå era egna och era kunders behov blir er cirkulära omställning möjlig. Och skall dessutom ge god miljönytta, hållbara affärer och lönsamhet.

Slutsatser och rekommendationer till användare av modellen

- Att ni tänker strategiskt är viktigt och se till så företagsledningen är med och driver frågan. Det räcker inte att en enskild medarbetare gör rätt utan detta måste vara inbyggt i långsiktiga mål och strategier. Till exempel kan mätetal för cirkularitet/cirkulär design införas i den hållbarhetsrapport som många gör idag.
- Använd en modell för ert arbete och anpassa efter era givna villkor som företag.
- Man behöver mätbarhet med konkreta åtgärder som stöttar att omställning är viktigt.

Ni kan starta med dessa grundläggande frågor:

1. Behövs produkten?
2. Vilka funktioner ska uppfyllas?
 - Ny produkt
 - Uppgraderad
 - Tjänst
3. Vilken är optimal livslängd för produkten?
 - Engångsbruk?
 - Flera användningscykler?
4. När man flyttar från produkter till tjänster är det viktigt att man inte bara flyttar problemet från tex materialförbrukning till energiförbrukning utan att man ser över totalen för påverkan.

Illustrationen ovan beskriver systemet för cirkulär ekonomi där det handlar om att återskapa kapital, oavsett om det är produkter, humankapital, finansiella resurser, naturen eller sociala resurser. Illustrationen visar det kontinuerliga flödet av tekniska och biologiska material genom värdecirkeln (källa: Ellen MacArthur Foundation).

RAMVERK, RIKTLINJER & INITIATIV

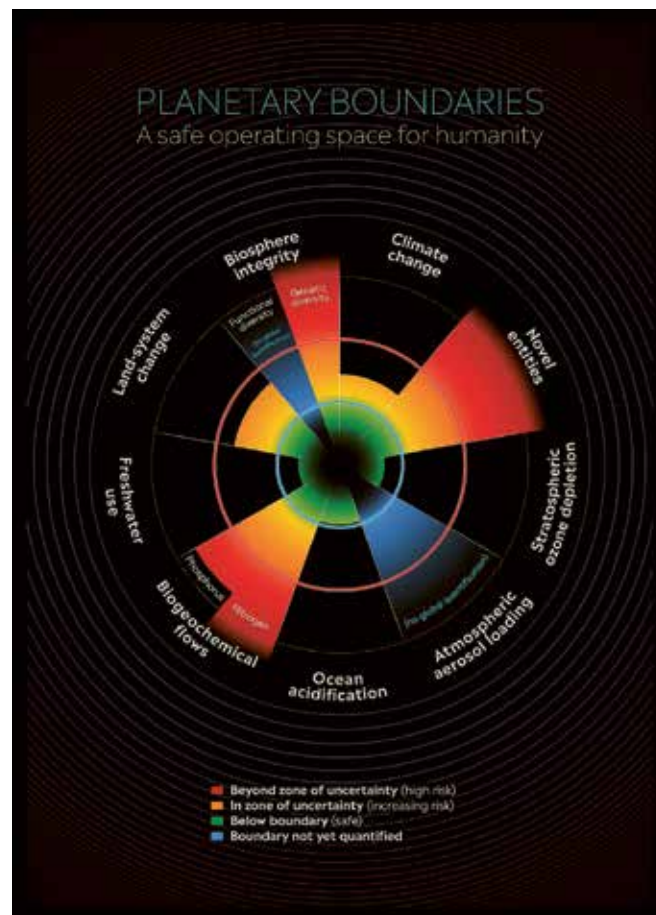
Det finns ett antal ramverk, riktlinjer, strategier och standarder på hållbarhetsområdet – en del kommer vara mer relevanta och användbara för just ert företag än andra. Vi har sammanfattat de viktigaste och internationellt erkända riktlinjerna och standarderna.

DE PLANETÄRA GRÄNSERNA

Om alla jordens invånare konsumerade som västvärlden gör idag, skulle nästan två jordklot behövas. Stockholm Resilience Centre har utvecklat ett koncept om de planetära gränserna. Det finns nio gränser, eller miljöproblem, som vart och ett har ett gränsvärde. Om dessa överskrids, kan detta leda till abrupta och oåterkalleliga miljöförändringar med allvarliga konsekvenser för mänskligheten. Fyra av dessa gränser anses redan ha överskridits.

DE NIO PLANETÄRA GRÄNSERNA ÄR:

- Klimatförändring
- Förlust av biologisk mångfald
- Ozonskiktets uttunnning i stratosfären
- Havsförsurning
- Biogeokemiska flöden (fosfor- och kvävecykler)
- Förändrad markanvändning, t.ex. avskogning
- Färskvattenanvändning
- Aerosoler i atmosfären
- Nya kemiska substanser, t.ex. organiska föroreningar och radioaktivt material

Källor: 1. <https://sustainabilityguide.eu/> 2. <http://www.stockholmresilience.org/research/planetary-boundaries.html>

FN:S HÅLLBARHETSMÅL

FN:s medlemsstater antog år 2015 Agenda 2030, en universell agenda för hållbar utveckling. För att förstå hållbar utveckling som begrepp, har FN identifierat tre dimensioner av hållbarhet: social, ekonomisk och miljömässig. För att uppnå intentionerna i Agenda 2030 finns 17 mål, som tagits fram tillsammans med representanter från regeringar, näringsliv, akademien och civilsamhället. Varje mål har i sin tur delmål och indikatorer.

Alla mål är lika viktiga och är nära sammanlänkade. Vi har därför inte valt ut några särskilda mål som extra viktiga i den här guiden. Ett bra sätt att börja arbeta med de globala målen är att identifiera ett eller flera mål där din verksamhet har störst möjlighet att göra skillnad – kanske är ni redan engagerade för sjätte målets rena vatten eller det niondes innovationer?

#6 i FN:s hållbarhetsmål handlar om att säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla. Tillgång till rent vatten och sanitet för alla är grundläggande för människors hälsa och utveckling.

FN:S RAMVERK OCH VÄGLEDANDE PRINCIPER FÖR FÖRETAG OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

FN antog 2011 ett ramverk som på engelska heter Guiding Principles on Business and Human Rights som är en samling vägledande principer och rekommendationer samt hur dessa kan implementeras i företags verksamheter. Riktlinjerna antogs enhälligt av FN:s råd för mänskliga rättigheter och anses därför ha stor tyngd. Tre huvudprinciper finns identifierade:

- Staters skyldighet att skydda enskilda individer mot kränkning av dessas rättigheter av tredje part, inklusive privata aktörer
 - Näringslivets ansvar att respektera de mänskliga rättigheterna
 - Tillgång till effektiva rättsmedel för dem som anser sig drabbade av kränkningar av de mänskliga rättigheterna
- Vilka de mänskliga rättigheterna är finns fastställd i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Som minimum ska ett företag respektera dessa rättigheter i sin verksamhetsutövning; ramverket fastslår att "företag bör undvika att kränka andras mänskliga rättigheter och åtgärda en negativ påverkan som det kan vara inblandat i".

Alla företag omfattas av ramverket, oberoende storlek, sektor och ägarförhållande. Riktlinjerna åtföljs genom att ett företag upprättar en policy på högsta nivå för företagets ställning till MR samt en process för due diligence samt handlingsplan för kompensation för negativ inverkan verksamheten haft på MR.

"Vilka de mänskliga rättigheterna är finns fastställt i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Som minimum ska ett företag respektera dessa rättigheter i sin verksamhetsutövning"

FN GLOBAL COMPACT

Global Compact är ett nätverk för samarbete mellan akademi, företag och organisationer initierat av FN år 2000. Det syftar till att enkelt synliggöra för företag vilka områden deras verksamhet kan ha inverkan på. Global compact har identifierat tio principer som företag bör följa:

- stödja och respektera de internationellt erkända mänskliga rättigheterna
- försäkra att företaget inte är delaktigt i brott mot de mänskliga rättigheterna
- upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar
- avskaffa tvångsarbete
- avskaffa barnarbete
- avskaffa diskriminering
- stödja försiktighetsprincipen
- främja större miljömässigt ansvarstagande
- uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik
- Motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning

Nätverket arbetar för ökad implementering av dessa principers tillämpning i verksamheter, men också för näringslivets engagemang i andra FN-initiativ som de globala målen för hållbar utveckling.

Drygt 15,000 företag deltar i Global Compact och medlemmarna delger varje år hur de arbetar med de tio

principerna. De här rapporterna finns tillgängliga för alla att läsa online. Deltagandet i Global Compact är förstås helt frivilligt, men principerna och hur olika bolag arbetar med dessan fungera som en bra vägledning för att komma igång med ditt företags hållbarhetsarbete

ILO:S TREPARTSDEKLARATION OM RÄTTIGHETER I ARBETSLIVET

ILO, Internationella arbetsorganisationen, är FN:s organ för alla frågor relaterade till arbetslivet. I ILO:s arbete deltar representanter för både arbetsgivare och arbetstagare på samma villkor som regeringsföreträdare.

År 1977 antogs en deklaration som fastslår principer för både företag och arbetsmarknaden i stort. Värt att notera är att den här deklarationen stöds av OECD samt arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer. Den beskriver normer för lagstiftning för bland annat arbetsmarknads- och arbetsrättsliga områden som FN:s medlemsstater bör ta i beaktande under lagstiftande processer.

OECD:S RIKTLINJER FÖR MULTINATIONELLA FÖRETAG

OECD, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, är en samarbetsorganisation för industriländer med marknadsekonomi där Sverige varit medlem sedan 1961. De har tagit fram riktlinjer på flera områden hur myndigheter och företag i medlemsländerna ska agera – Sverige har genom sitt medlemskap åtagit sig att följa dessa, men de är inte att betrakta som lag utan som rekommendationer. Riktlinjerna skrevs på 1970-talet, men omförhandlas löpande och är en del

av organisationens deklaration om internationella investeringar och multinationella företag.

Det är därför viktigt att ha riktlinjerna i åtanke i sin verksamhet. De innebär att ert företag ska respektera mänskliga rättigheter, bidra till hållbar utveckling och de anställdas utveckling. Det är staters uppgift att säkra sina medborgares mänskliga rättigheter, men riktlinjerna menar att företag ska respektera MR i de länderna man bedriver verksamhet i, bland annat genom att utföra en konsekvensanalys – due diligence inom området för att bedöma vilka risker som finns.

Ett företag ska också sträva efter ett fortlöpande arbete på miljöområdet, vilket bland annat görs genom att använda miljöledningssystem och is törsta möjliga mån tillhandahålla produkter utan skadlig miljöpåverkan. Riktlinjerna innehåller också rekommendationer om arbetsvillkor, exempelvis att respektera de anställdas rätt till fackligt engagemang och stävande av barnarbete. Det är också önskvärt att företag med verksamhet i tredje land ska sträva att överföra kunskap och teknik till värdlandet samt aktivt arbeta mot korruption.

OECD har också publicerat en guide för hållbart och ansvarsfullt företagande inom textil- och skobranschen. Det viktigaste att ta med sig från OECD:s riktlinjer är att göra en konsekvensanalys för sin verksamhet – due diligence. En sådan process syftar till att identifiera, avvärja och minska potentiell negativ påverkan. Resultaten från en sådan analys bör finnas med under beslutsfattanden och riskhantering kring företagets drift.

Varje medlemsland ska etablera en NKP – nationell kontaktpunkt – som ska informera om riktlinjernas innebörd och tillämpning, men också ha en diskuterande funktion. NKP har också till uppgift att medla i tvister som kan uppkomma i samband med riktlinjernas användning.

Sveriges NKP är ett trepartssamarbete mellan stat, näringslivsorganisationer och arbetstagarorganisationer. UD, Svenskt Näringsliv och TCO är några av de medverkande parterna.

Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen driver tillsammans projektet Textildialogen, som samlar textilbranschen till dialog om hur man skapar förutsättningar för att minska miljö- och hälsopåverkan i den textila värdekedjan – från produktion till konsumtion och avfallshantering, samtidigt som man bidrar till resurseffektiva och giftfria kretslopp. Både företag, branschorganisationer, akademi, forskare och civilsamhället deltar i Textildialogen.

FAIRWEAR FOUNDATION

Fairwear är en oberoende organisation som arbetas tillsammans med brands, fabriker, arbetare och fack tillsammans med andra intressenter för att skapa en rättvis textilindustri. De arbetar med att trygga säkra och rättvisa arbetsvillkor för anställda i textilindustrin, i huvudsak fabriksarbetande i tredje land. Transparens är ett ledord för organisationen och på hemsidan kan man följa utvärderingar och rankningar av deltagande företag.

ETI SWEDEN

Ethical Trading Initiative är ett flerpartsinitiativ som samlar näringsliv, fack, civilsamhället och offentliga organisationer för att gemensamt arbeta för hållbara leverantörsled. Organisationen har tidigare funnits i Storbritannien, Danmark och Norge men finns nu etablerad också i Sverige. ETI arbetar med flera sektorer, bland annat livsmedel och batteritillverkning men också med textil. På det textila området arbetar ETI bland annat med föreningsfrihet, tvångsarbete och inköp.

ELLEN MACARTHUR FOUNDATION (EMF)

EMF arbetar brett med cirkulär ekonomi. Stiftelsens mål är att inspirera kommande generationer till nya tankesätt och driftkrafter och accelerera en grön omställning. Många textil- och modeföretag och koncerner är engagerade i organisationen och det finns flertalet textila projekt och rapporter på temat, exempelvis om cirkulär modedesign och affärsmodeller.

SAC – SUSTAINABLE APPARELL COALITION

SAC är en organisation som samlar intressenter från hela textilindustrin - producenter, varumärken, handlare, akademien och regeringar. Visionen är en livskraftig industri som inte orsakar skada på miljön och bidrar till positiva förändringar i de samhällen där tillverkning finns. SAC har tagit fram ett verktyg där företag kan självskatta sitt arbete med hållbarhet genom hela leverantörskedjan

AMFORI

AMFORI är ett globalt industriinitiativ som kartlägger och utvärderar arbetsplatser genom hela leverantörskedjan. Med hjälp av organisationens verktyg kan företag se till att alla leverantörer behandlar sina anställda lagligt och etiskt.

STICA – *Swedish Textile Initiative for Climate Action*

STICA är ett initiativ som samlar svenska textil- och modeföretag som fokuserar på att minska utsläpp av växthusgaser i linje med 1,5-gradersmålet. Inom initiativet arbetar företagen tillsammans för att uppnå tydligt satta hållbarhetsmål, genom analyser, utbildning och finansiering.

Olika transportsätt ger varierad grad av effektivitet, något som kan påverka priser på transporter. Ett lastfartyg får till exempel plats med 20 100 TEU (tjugofotsekvivalenter*) jämfört med ett tågset med vagnar som endast kan lasta 100 TEU. För att lasta lika mycket på tåg som ett lastfartyg krävs alltså cirka 200 tågtransporter.

*Ett mått på hur många containrar med längd 20 fot (6,10 meter), bredd 8 fot (2,44 meter), höjd 8,6 fot (2,59 meter) ett fartyg kan lasta eller vilken volym som passerar igenom en hamn. I dag är oftast en container 40 fot(FEU), vilket motsvarar 2 TEU.

Läs mer om hur TEKÖ och TEKÖLOGISTIK arbetar för smartare leveranser i textil- och modebranschen:
www.teko.se/logistik

LOGISTIK

VÄLPLANERADE LOGISTIKFLÖDEN

Logistikmarknaden har idag en högre förändringstakt än på många år. Logistikflödena internationaliseras i takt med att företagens produktion och privatpersonernas konsumtion globaliseras. Leveransplanering måste fungera för att produktionen ska fortgå, då är det viktigt att veta hur leveranskedjans olika delar ser ut, samt logistikens betydelse för tidplanen. En effektiv logistikplanering och leveranssäkerhet kan vara avgörande för den slutgiltiga kundnöjdheten i en bransch där det ställs stora krav på att produkter levereras i rätt tid inför en ny säsong eller lansering av en ny kollektion.

SAMLADE LEVERANSER GER ÖKAD HÅLLBARHET OCH LÄGRE KOSTNADER

Genom samarbetet mellan TEKO och Greenway Logistics AB erbjuder TEKO sina medlemsföretag fördelaktiga lösningar inom logistik – TEKOLOGISTIK. Konceptet har målsättningen att sänka logistikkostnaderna och erbjuda tjänster inom logistik och varuförsörjning för medlemmarna. Det innebär att storskalefördelar uppnås genom att fler går samman och ramavtal upphandlas med ett antal logistikföretag. Förutom bättre priser innebär det också fördelar för miljön vilket vi tycker är bra.

HUR HÅLLBARA ÄR TRANSPORTERNA?

I textil- och modebranschen finns det fyra transportsätt som används mest frekvent: båt, lastbil, tåg och flyg. De senaste åren har utvecklingen pekat på att lastbil och flyg ökar medan övriga transportsätt ligger i stort sett oförändrade. Det kan också vara bra att känna till vilken miljöpåverkan de har.

0,8 ton koldioxid

0,8 ton koldioxid

4 ton koldioxid

13 ton koldioxid

Beräkningen gäller för en sändning med 3000 plagg, 150 kolli, 600 kilo
(Källa: STICA, Vägverket, Nätverket Transport och Miljö, Green Cargo m .fl).

SMARTARE TRANSPORTER

Olika transportsätt ger varierad grad av effektivitet. Med bra planering finns det mycket att spara i form av sänkta kostnader och bättre miljö. Visste du till exempel att en transport med lastfartyg får plats med 20 100 TEU (tjugofotsekvivalenter) jämfört med ett tågset med vagnar som endast kan lasta 100 TEU. Det krävs alltså 200 tågtransporter för att matcha lastkapaciteten hos ett fartyg.

ARBETSMILJÖ & TRANSPARENS

EN GOD ARBETSMILJÖ ÄR ARBETSGIVARENS ANSVAR

Flera av initiativen och riktlinjerna i den här guiden handlar om att sträva efter goda arbetsförhållanden för alla i värdekedjan, men en hållbar arbetsplats är förstås viktigt också här i Sverige. En god arbetsmiljö kan handla om allt från ljud och ventilation, till stresshantering och ledarskap

MÖJLIGT ATT DELEGERA ANSVAR INOM FÖRETAGET

Företagsledningen ansvarar för arbetsmiljön, men kan delegera uppgifter, befogenheter och resurser inom organisationen. Det är viktigt att dessa personer har rätt kompetens, eftersom ansvaret trots delegering alltid ligger hos arbetsgivaren. Regelverket kring arbetsmiljö i Sverige är omfattande och TEKO kan bistå sina medlemmar med rådgivning, information och utbildning i ämnet.

ANTI-KORRUPTION OCH VISSSELBLÅSARE

Sverige räknas till ett av världens minst korrupta länder, men läget kan se annorlunda ut i flera av de länder där delar av leverantörskedjan finns – även inom Europa. Världsbanken har pekat på korruption som ett av de största hoten för tillväxt; antikorrupsionsarbete är en del av ett hållbart företag. Stater har ett mycket stort ansvar för att förhindra korruption och

mutor, men företag bör känna till sina skyldigheter och vilka verktyg som finns.

- Risk & Compliance Portal grundades av EU-kommissionen men är nu i privat drift. Det är en portal som samlar information om olika länders korruptionsstatus, riskanalyser och lagstiftning.
- Transparency International är en internationell organisation som arbetar mot korruption. TI publicerar en världskarta med ett korruptionsindex.
- Institutet mot mutor – IMM är en svensk näringslivsorganisation som jobbar med kunskapsspridning för att förebygga korruption och mutor. Med hjälp av sin Etiknämnd och uppförandekoder arbetar IMM också med självreglering.

EU har godkänt ett visselblåsardirektiv, vilket innebär ett särskilt skydd för den som larmar om missförhållanden på sin arbetsplats. Genom direktivet ska det bli tydligare för individen hur denne kan gå tillväga för att visselblåsa både intern och externt. Verksamheter med fler än 50 anställda ska bli skyldiga att införa interna rapporteringskanaler.

MILJÖMÄRKNING & MARKNADSFÖRING

TYDLIGT FÖR KONSUMENTEN

Att använda sig av miljömärkning och annan certifiering på sina produkter kan vara ett bra sätt att säkerställa en mer hållbar leverantörskedja, samtidigt som det är tydligt för konsumenten att en vara är framställd på ett bra sätt.

För textila produkter finns en uppsjö av märkningar, som berör både fibrerna, kemikalieinnehållet och under vilka villkor de tillverkats. En sammanfattning av de vanligaste miljömärkningarna finns i boken Sustainable Fibre Toolkit som kan beställas via info@teko.se

Detta är bara några av de miljömärkningar som finns i textilbranschen. En sammanfattning av de vanligaste miljömärkningarna finns i TEKOs bok Sustainable Fibre Toolkit.

MILJÖPÅSTÅENDEN I MARKNADSFÖRING

Allmänt hållna miljöpåståenden som exempelvis grön, miljövänlig, klimatsmart, hållbar eller ekologisk får endast användas om de kan motiveras med följande data:

1. Kvalificeras genom att det preciseras exakt vilken miljöeffekt som åsyftas med påståendet.
2. Verifieras genom att styrka påståendet med data. Här är det lämpligt att använda vedertagna metoder. För påståendet att produkten är "miljövänlig" eller "hållbar" ska effekterna vara betydande. Företag bör också undvika jämförande marknadsföring (bättre än.... xx).

EGNA MILJÖMÄRKEN

Likväl som att använda etablerade miljömärken som är verifierade av tredje part kan företag välja att skapa en egen miljömärkning av sin produkt. Då är det viktigt att tänka på:

- Kriterierna för märkningen måste finnas tillgängliga offentligt och enkelt.
- Kriterierna måste uppfyllas.
- Betydelsen av märkningen måste tydligt framgå.
- Kriterierna bör visa tydliga miljöfördelar.
- Märkningen skall inte kunna förväxlas med annan märkning.

**Köp våra
klimatsmarta
strumpor**

**EKOLOGISKA
KALSONGER**

99:-/

*Världens mest
hållbara jeans*

REGLVERK

En del av EU:s stora lagstiftningspaket för cirkulär ekonomi och grön omställning innehåller regler för marknadsföring, Green Claims. De lagarna kommer gälla i Sverige och resten av unionen.

ORDLISTA

AGENDA 2030: Den globala hållbarhetsagendan som gäller mellan 2016-2030. Tog vid efter Milleniemålen och administreras av UNDP.

BIODEGRADABLE – NEDBRYTBAR: En fiber eller ett plagg som kan brytas ner till mindre beståndsdelar med hjälp av mikroorganismer, luft, ljus eller vatten i en giftfri process. Alla biopolymerer är inte nedbrytbara.

CE – CIRKULÄR EKONOMI

Cirkulär ekonomi är en ekonomisk modell för produktion och konsumtion, som ser ut som naturens eget kretslopp.

CLOSED LOOP PROCESS: System för produktion där avfall eller biprodukt används som resurs i tillverkning av annan produkt eller som gödsel.

DUE DILIGENCE: Vanlig term inom hållbart företagande och översätts ofta på svenska till "företagsbesiktning". Ett system för företag att säkerställa att både egen och underleverantörers verksamhet är hållbar och ansvarsfull.

FAST FASHION: Plagg och accessoarer som designas och tillverkas på kort tid med fokus på trender.

GREENWASHING: När ett företag i marknadsföringssyfte säger sig arbeta med hållbarhet utan att i praktiken förbättra sin produktion och bli mer hållbara.

ICC – INTERNATIONAL CHAMBER OF COMMERCE: Internationella Handelskammaren.

LCA: Livscykelanalys.

MR: Förkortning för mänskliga rättigheter.

OECD: Organisation for Economic Co-operation and Development, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.

PLANETÄRA GRÄNSER: Ett begrepp som introducerades 2009 av forskare verksamma vid Stockholm Resilience Center och Australian National University i Canberra. Det är nio miljöförändringar som orsakas av mänskliga aktiviteter. Att överskrida gränserna förändrar förutsättningarna för livet på jorden.

SDG: Sustainable Development Goals eller Globala Målen. FN:s 17 mål för hållbar utveckling och en del av Agenda 2030.

UNGC – UN GLOBAL COMPACT: FN:s Global Compact-ramverk.

UNDP: United Nations Development Programme eller FN:s utvecklingsprogram. Arbetar med bland annat demokrati, fattigdomsbekämpning och jämställdhet.

UNGP: United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights. FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.

TEKO, Sveriges Textil- & Modedeföretag

Box 5510

114 85 Stockholm

08 762 68 80

www.teko.se

